

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. január 17.

13. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.

TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A delegátusok figyelmébe.

A delegátusaink tengeri kirándulásának végső állomása Fiume. A közös tengeri hadi erődök, holmi arzenál és egyébek bemutatása közben bizonyára már lyukat beszéltek képviselőink hasába, de legyenek arra elkészülve, hogy Fiumében még annál nagyobb lyukat fognak beléjük beszélni. Legelőször is, amerre csak mennek, ünnepelni fogják őket, a magyarokat. Pártkülönbség nélkül, jóllehet, szokatlan itt Fiumében, hogy „delegációt” lássunk anélkül, hogy annak kebelében ott, ne szerepeljen a mi városunk országgyűlési képviselője. És ezt ezuttal nem szemrehányásképpen mondjuk, mert, hajh, Fiume országgyűlési képviselője, zanella rikárd, sokkal semmitmondóbb és gyöngébb, semmint a komolyan munkálkodók csoportjában szégyenkezés nélkül helyet foglalhatna. Ma örülhetünk, hogy nem vagyunk a delegációban képviselve. Igaz, hogy nem büszkélkedhetünk, de szégyenkezni sincs nagy okunk.

... Tehát, ünnepelni fogják a magyar képviselőket. Talán kivilágítás is lesz, hozzá szokván a fumeiek ahhoz, hogy a magyart külső szemképrázlatással meg lehet téveszteni. Az Adamich-teret villamos ivlámpák ékesítik s a kormányzói termekben a kigyóként hajlongó fiumei autonómferfiak nemzeti színű mosolyokat fognak produkálni. Csattanós felkészöntök se lepják meg a delegátusainkat. Az itt szokás. Mondjuk, jó szokás. Hanem az ember iszik egyet reá — s rá se gondol többé. A fumeiekkel az ünneplésekben úgy vagyunk, mint a szinpadí alakok: a színen, a hivatalos fórumok előtt, nagy, látványos estéken hajbókolnak egymásnak; a szinfalak között pedig a legjobb esetben meg sem ismerik egymást. Ez is szokás. Forma lényeg nélkül s mi több, őszinteség nélkül.

Mert, delegátus urak! mire való mindez a komédia? Arra, hogy a „kalapos király” elől elrejtsek a befalazott *Rab Rábyt*! A kalapos király ez esetben önök volnának, delegátus urak, a *Rab Ráby pedig a befalazott fiumei magyarság*! Elmennek börtönük befalazott, penészlől rothadó ajtajánál s még csak meg sem dobban a szívük mellette. De mindenestre, ha nem fogják maguk előtt látni a fiumei magyarságot, lelkiismeretükre apellálunk, ne feledjék el megkérdezni: *hát hol van, ha sehol sincs?* Erre a kérdésre önöknek itt Fiumében senki sem adhat választ. Mindenre van okuk, csak arra nincs, hogy választ adjanak. Az egyik, aki válaszolhatna az, aki a befalazási munkát végezte; a másik pedig, aki ehhez a téglát, a mátert szállította. Harmadik, a ki nyilatkozhatna, eo ipso nem nyilatkozhatik, mert az legyen a befalazott fiumei magyarság.

De bennünket még nem tudtak befalazni. Mi végig kísértük a politikai körműveseket bűnük útján s mindenről adhatunk felvilágosítást.

A fiumei magyarság nem azért nem megy önöket, delegátus urakat, lelkesedve fogadni, mert *megfeledkezett a hazájáról*, hanem azért, mert ehhez semmi módja sincs. *Széjjel van szórva!* Erőnek-erejével van széjjel szórva. Mellettünk mindenki szerveződik, ha *nem magyar*. De ha magyar: a rosszakaratnak minden fulánkja feleje irányul. *Ma hétézer magyar ember lakik Fiumében*. És még heten sem vagyunk együtt.

Fiumét a magyar állam tette nagygyá s a magyarság szellemi kiváltsága emelte arra a polera, amelyet ma a művelt városok sorában elfoglalt. A latin kulturáról szóló meséket is ismerik bizonynyal. Méltóztassanak Fiume utcáin végig sétálni. Az olasz utcai elnevezéseken kívül semmit se fognak találni, ami a latin kultúrára emlékeztetné. A nevek 75 százaléka horvát; tisztán pedig csak az tud olaszul, aki más anyanyelvű volt, például magyar s utóbb szánta rá magát arra, hogy megtanulja az olasz nyelvet. Olaszul olyanóra nem tudnak a mi fiumei latinjaink, hogy nemrég olasz-tanfoiyanok kellett a városnak nyitnia a fiumei olasz anyanyelvű tanítószághoz! Nos, ha a tanítószághoz se tud olaszul, kitalálhessen azt elvárni? A fiumei olasz nyelv a latin kulturának elvetett, félretaposott sarku cipője. Valahol a partra vetette Adria morajló hulláma és egy horvát vérel kevert tengerparti nép kihálásván: ünnepi cipellőül használja. Ugy, mint az egyszerű ember: nehogy hamar tönkre menjen, — csak a kezében hordja. Magyarország pedig csuúákat regéli a fiumei latinságról. E sorok íróját is elbolondították Fiuméval, amikor még az iskola padjai közt volt. A „narancsügetek” itt éppen úgy nincsenek, mint a „latin kultúra”. Így utóbb visszaemlékezve, nem tudom elgondolni, mi haszna lehetett tanítóimnak Fiumét másminőnek tanítani, mint amilyen az a valóságban? De most már tudom. A tanító a *tanterv* alapján oktat. Az iskolai katedrákon még nem szent és sérthetetlen az egyéni meggyőződés szava. A tanítónak kaptafára kell vernie tudományát.

Persze, amikor Fiumét megismerte, szent ihlettség fogta el — az első pillanatban. Nem szokván azonban magában vezérfonalul megtartani az iskolában belévert csalhatatlanságokat: kitörölvén emlékéből a Fiumérei hallott tündérmeséket, ragyogó ecsettel szemébe festett képeket, úgy kezdte Fiumét látni, amint az a valóságban festett. Hát, hogy hogyan is festett az a valóságban minden tekintetben, az most mellékes kérdés. De nekünk, magyaroknak, *nagyon rosszul festett*, annyit mondhatunk. A delegátus urak bizonyára hasonló impresszióval érkeznek Fiuméba. Az mit sem változtat a dolgok lényegén, hogy a magyar politikai iskola légköréből érkeznek. Mert — végre odaértünk, ahová akartunk —

azt a téves iskolai tantervet ez a *politikai iskola* alkotta. Azt gondolták, ha *festett egékb* néznek, attól boldog lesz Hungária Asszony.

Ha a magyar delegátusok is nem a Fiuméről szóló tradicionális hazugságok rózsaszínű szemüvegét veszik magukra, akkor bizonyára nekik is feltűné az a fonák helyzet, a melyben itt a magyarság kénytelen élni. Idegen állampolgároknak tekintetnek. Kisérelnek csak meg a delegátusok, összehívni a széjjel vert magyarságot, hogy a szíve szerint nyilatkozzon, majd olyanokat hallanának, amiktől ökölbe szorulna a kezük. Ha ez így nem volna, szükségtelen lenne őket a fumeieknek hajlongva és hizelegve fogadni. Ez azonban soha sem marad el, amikor a magyar parlament, vagy a magyar sajtó képviselői utban ejtik Fiumét.

Séta a városban.

A forgalom a fiumei állomástönökség javaslatára ismét megindult. De ki tudja mennyi időre? Ez a kérdés merül fel mindenkor, mikor a forgalom beszüntetését a fiumei vonalon föloldják. Tehát nem csuda, ha most is fölteszszük a kérdést. A forgalmi beszüntetések itt napirenden vannak s gyakran nagy károkat érik a magyar kereskedővilágot. A bajokon természetesen a fiumei állomás intézősége nem segíthet. Bizonyosok vagyunk abban, hogy az eivégzi a kötelességét. A forgalmi zavarokat nem is munkabéli mulasztások okozzák. A baj a hiányos beendzésekből ered. Nincsen elegendő vágány, nincs elegendő hely a hajók kikötésére, a vonal szolgáltató képessége a legvégsőkig ki van használva, a kikötőben nincsenek nagy, állandóan munkában levő daruk, amelyek az áruknak a hajóba való emelését, vagy az abból való kiemelését gyorsan eivégeznek.

Most, amikor a husz millió korona befektetésről beszélnek, talán jó volna, ha egyelőre legalább a legszükségesebbekkel látják el kikötőnket. Mik azok a legszükségesebb beendezések? Az új sinek fektetése, néhány raktárpitkezés sürgős befejezése és a gőzdaruk felállítása. Ezekhez még milliók sem kellenek s mégis segítenek a fiumei forgalmi műzériákon — ha teljesen nem is szüntetik meg azokat. A raktárpitések folyamataiban vannak, de nagyon lassan haladnak előre. A munkálatoakat az építendő munkások folytonos sztrájkjai késleltetik s ha így haladnak előre, három évnél előbb nem lesznek új raktáraink.

A legutóbbi forgalmi beszüntetés tizenkilenc napig tartott s hogy mennyi kárt okozott, arról kiviteli cégeink sokat tudnának beszélni. De a hajóstársaságaink is, amelyek a forgalmi beszüntetések következtében alig jutottak Fiuméban rakományhoz. A zavarok szerencsére má már vége, de kitűdja, hogy öt-hat nap múlva nem-e lát megint napvilágot a magyar kir. államvasutak ismert kommunikéje, amely a Fiume felé irányuló áruforgalmat megszünteti. Ma már úgy vagyunk ezzel, hogy kiviteli kereskedőink egész bátran imádságukba foglalhatnák ezt az óhajukat: És ments meg minket a fiumei forgalmi beszüntetéstől. Amen.

A Deltáról és Brajdicáról szól az ének. Még szeptember első napjaiban foglalkoztunk azzal a kérdéssel, hogy a Deltán milyen botrányosak a közbiztonsági állapotok, hogy milyen nagy kár éri a kereskedőket a közvesztélyes elemek garázdálkodásai miatt.

A kérdés most újból aktuális. A fiumei munkaadók szövetségének fakeskedői szakosztálya a kormányzónál járt, hogy átnyújtva a szakminiszterekhez és a miniszterelnökhöz intézett beadványait, a támogatását kérik. A kívánságuk nem sok. Könnyen teljesíthető. Nem kérnek egyebet, mint hogy a Deltán és Brajdicán a mostani vasúti örök helyébe csendőreket állítsanak, hogy a jövőben a nagy falopások okozta ezekre menő károk megszűnjenek. A Deltán tanyáznak a Fiuméből és Szusákról odamenekült közvesztélyes elemek, akik előtt ismeretlen a tulajdon fogalma. Ezek től a gonosztevéktől rettegnek azok a fejevertelen örök a legjobban, akiknek a vagyonbiztonság fölött örködniük kellene. Ha megjelenik egy ilyen tolvajtársaság s az ör meglátja, egyszerűen elbuvik, nehogy még raadásul jól helyben is hagyják. S így vesznek el évről-évre ezrek és százezrek a Deltán, a magyar fakivitel mérhetetlen kárára.

Pedig a magyar fakivitel máris sokat veszített Fiumében. Ügyelnünk kell arra, hogy a nagy károk révén még inkább ne veszítsen jelentőségéből. Gravosa kikötője hatalmas versenytársa lett s már több fakiviteli cég tette át oda a székhelyét. Hogy Gravosának számos előnye van Fiumével szemben, az tudvalevő dolog. A munkadíjak olcsóbbak, a fuvardíjak olcsóbbak, a kezelési költségek sem oly magasak, mint itt.

A magyar fakivitel Baross Gábor vitte a fejlesztés útjára, amikor a Deltát feltöltötte s a falelepet megépítette. Azt hisszük, hogy a kormány nem fogja elutasítani a fiumei fakeskedőket, akik nem kérnek egyebet, mint néhány csendőrt, aki életük és vagyonuk fölött örködnék. Ha ezt a kívánságukat sürgősen nem teljesíti a kormány, arról tesz bizonyosságot, hogy nem Baross Gábor nyomdokain halad a magyar tengerentúli forgalom fejlesztése tekintetében.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ugy interurban, mint beszélgetésekre) 229. Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzártá előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Farsangi naptár.

- Január 18. Máv. altszékőrc táncestélye a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj 2 kor., családjegy 4 korona.
- Január 22. Színházi előadást és bált rendez a 79. Jellacsics-palotaszék tisztikara a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor.
- Január 26. Első álarcsbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiumei kerületének bálja a Corsia Deák-szállóban, a vasutas árvaház javára. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 2. Második álarcsbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 5. A 79. Jellacsics-erzed tisztikarának mulatsága a Európa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 8. A „Falco” kerékpáregyesület nagy bálja a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 9. Harmadik álarcsbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 12. Az olasz jótkönyv egyesület bálja.
- Február 23. Nagy álarcsbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.
- Február 26. A Jell. csics-erzed tisztikarának jelmébálja az Európa-szálló nagytermében.
- Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.
- Március 3. Utolsó álarcsbál a Comunale-színházban.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart. Napirend a következő: A jezyokönyv hitelesítése. Bejelentések közlések, interpellációk. Az az ad hoc bizottság jelentése az új kórház létesítése ügyében

A városi delegáció és szabályrendelet bizottság kinevezése az 1908. évre. Az ad hoc bizottság jelentése az új közmunka szabályzatról. A zárt ülésen nyugdíjazást, iskolai és egyéb apró ügyeket fognak tárgyalni.

— **A delegátusok utazása.** A delegátusok tegnap reggel 8 órakor hagyták el Triestben a *Thalia* gőzöst és a moló mentén vesztelő torpedóhajókra szálltak, amelyek a csatahajókra vitték őket. A delegáció elnökei és a tengerészeti bizottság tagjai az „Erzherzog Karl” vezérhajóra szálltak, ahol Montecuccoli Rudolf gróf tengernagy és Hohenlohe helytartó várta őket. A magyar delegáció többi tagjai az „Erzherzog Ferdinand Max” az osztrákok pedig az Erzherzog Friedrich” hadihajókon helyezkedtek el. Reggel nyolc órakor adta meg az admirális hajó az első jelt az indulásra, amit a többi hajókon és a „St. Georg”-on megismétltek. A tenger fölött mindenütt gyöngye köd ereszkedik, amit a napsugaras idő csakhamar eloszlát. A delegátusok élénk érdeklődéssel hallgatták a jelzéseket, amelyekről a tisztiek szolgáltak magyarázattal. Aztán megindultak a torpedóhajók. Elöl egy három torpedóhajó. Miközben a torpedóflottilla Parenso felé veszi az útját, megindulnak a hadihajók. Menetközben gyakorlatot vegezve jutnak el Parensoba, ahol a *Thaliam* és *Laeroman* déjeuner volt. Még tegnap érkeztek meg a delegátusok Pólába, ahol a hadihajók érdekes gyakorlatokat végeztek. A delegáció tagjai holnap délelőtt 11 órakor érkeznek Fiuméba s az ismert program szerint teszik meg látogatásaikat.

Este a delegáció tagjai tiszteletére *Nákó Sándor* gróf kormányzó estélyt ad, amelyre a delegáció tagjain kívül a hajóraj tisztikara s a hivatalos Fiume lesz jelen.

— **Modrus-Fiume új főispánja.** Az új bányakinevezésével betöltötték a megüresedett Modrus-Fiume vármegyei főispánságot is. Az új főispán Gavranics Péter dr. ügyvéd.

— **A kereskedelmi és iparkamara ülése.** A kereskedelmi és iparkamara tegnap este Meynier, Henrik elnöklésével ülést tartott. Az előző előterjesztések során Meynier elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Ellenz Antal kamarai tag elhunytáról, majd az ő helyébe Bellen Jánost hívták meg. A napirendre áttérve tudomásul vették a kereskedelmi miniszter meghívóját a vasárnap tizedes számozása ügyében tartandó értekezletre. Majd a debreceni kamarának a palacksőr árusítása tárgyában küldött átiratának megvitatása után Adelsberg község átiratát tárgyalták, a melyben a fiumei kamara támogatását kéri a Fiume—Triest—Istria között építendő új helyi érdekű vasút ügyében. Több kisebb ügy elintézése után megválasztották a kamara képviselőit, akiket a városi ipartanácsba kiküldenek.

— **Dalmácia és a horvátok.** A horvát politikusok egy része mind elégedetlenebb a dalmáciai állapotokkal. Nap-nap után merülnek fel olyan jelenségek, amelyek a horvátokat az osztrák kormány ellen tüzelik. Ma a zárai „Narodni List” azon panaszkodik, hogy a pénzügyigazgatóság számvevősége a hivatalok részéről horvát nyelven beküldött naplókat visszaküldte és meghagyta az alantas hatóságoknak, hogy hivatalos nyelven terjeszszék föl hozzá a naplókat. Az horvát lap ennek kapcsán ismételtlen figyelmezteti az osztrák kormányt a dalmát tartománygyűlésben tett kötelező ígéretére, amely a horvát nyelvnek hivatalokba való bevezetésére vonatkozik.

— **Gyorsirási tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a Kovács Tódor vezetés alatt álló magyar gyorsirótanfolyam *f. hó 14-én este 8 órakor veite kezdetét.* Felhívattak tehát mindazok, akik a gyorsirást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely e hó 14-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében a városi takarékpénztár épületében a Café (Grand mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsirási tanfolyamok is megtarthatók lesznek.

— **Vasutasok bálja.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete a jóléti intézmények megalakulása után most megkezdte társadalmi működését is. A nagy testület a

farsang alatt, február 1-én nagy bált rendez a Corsia Deák szálló nagytermében, amely bizonyosan a farsang egyik legsikerültebb bálja lesz. Fodor Ármán, a kerület elnöke élénk társas életet kíván teremteni a vasutasok között. Ezért a tavasszal nagy hangversenyt is fog rendezni elsőrangú fővárosi művészek közreműködésével. A vasutas bál iránt már most is nagy az érdeklődés s bizonyos, hogy olyan vig mulatság, aminőnek ez ígérkezik, aligha lesz a farsang alatt. A mulatság jövedelme a vasutas árvaház céljaira fog szolgálni.

— **Trieszti rizshántolók fuziója.** A trieszti Küstenlaendische Reisschneidfabrik Acten Gesellschaft, mint már hetekkel ezelőtt jeleztük, fuzionál az Erste Triester Reisschneidfabrik Actien Gesellschaft-tal. Az utóbbi átveszi előbbi összes aktívát és passzívát és az átalakulás úgy történik, hogy minden Küstenlaendische részvényért egy darab Erste Triester részvényt és 18 korona visszafizetést adnak. A Küstenlaendische folyó üzleteit négytagú felszámoló bizottság intézi és a napi kilenc vagonos buzárt felülről malomszárnyat rizskeménynyűgyárrá alakítják át. A Küstenlaendische igazgatója, Auspitz Vilmos, elhagyja a fuzionált vállalatot. Ez a fuzió természetesen csak erősíti a magyar és osztrák rizskartelt, melynek eddig igen szép anyagi sikerei vannak.

— **Az állami felsőbb leányiskolában** tanfolyam nyílik a magyar olasz, német, francia, angol és latin nyelvből, gyorsírásból, gépirásból, rajzból és kézimunkából. Minden egyes tárgyra külön-külön is lehet jelentkezni f. hó 25-ig. Bővebb információt nyújt naponta d. e. 11—1-ig az iskola igazgatósága (Via Clotilde superiore).

— **A montenegrói fejedelem Fiumében.** A montenegrói fejedelem távirati uton megkereste a magyar-horvát tengerhajós társaságot, hogy egyik gyorsgőzöst Kattaróba küldje rendelkezésére. A megkeresésére a társaság a *Daniel Ernő* nevű gőzöst azonnal Kattaróba indította, ahonnan a fejedelem Fiuméba, vagy Triesztbe hajózik, onnan Bécsbe utazik.

— **Barabás Póláról.** A „Neues Wiener Tagblatt”-nak Pólába küldött tudósítója ma a *Thalia* hajón fölkereste a delegációk elnökeit. *Barabás* Bélát kabinjában látogatta meg a hajón, ágyban találta, mert könnyebb láza van. A hírlapíró a magyar delegáció elnökétől azt kérdezte, hogy milyen benyomást szerzett Pólában.

— **Én laikus vagyok** — válaszolt *Barabás Béla* — s így természetesen csak azt mondhatom, hogy amit ma láttunk, minden, de minden rendkívül érdekelt, azonban minnek tagadnám, azonnal az a gondolat támadt bennem, hogy *ez mind nagyon drága.* Ilyen rengeteg hajókat építeni, olyan hatalmas arzenálban, ahol a munkások százai vannak alkalmazva, aztán a hajóknak fenntartása és gyakorlatok, amelyeket bemutatnak, *teméretlen pénz emésztenek fel.* Igen természetes, hogy ilyen hatalmas arányú intézmény fenntartása hatalmas anyagi áldozatokat követel a két államtól. Összegezve a mondottakat: itt minden nagyon szép volt, hanem *minden rengeteg sok pénzbe fog kerülni.*

— **Hajóviteldíjak leszállítása.** Az Amerikan Line a tranzatlantikai tarifáját ismét leszállította, még pedig az I. osztályon ezentul 10 font sterling, a II. osztályon 6¹/₄, a III. osztályon 4¹/₂ font sterling lesz a személytarifa. A White Star Line hasonló módon szállította le tarifáit.

— **Postahajók a Dardanellákon.** A hajózással foglalkozó országok diplomáciai képviselői azonos tartalmu jegyzéket adtak át a portának, amelyben ismételve kívánják, hogy a postahajók éjjeli átkelése a Dardanellákon, amely az 1897. évi görög háború óta meg volt tiltva, ismét megengedtessek. Korábbi helytelen kommentárokkal szemben illetékes helyen konstatálni kívánják, hogy ez nem érinti a tengerszoros kérdését és csupán a kereskedelemnek szerződésen alapuló megkönnyítéséről van szó.

— **Változás a fiumei honvéd tisztkarban.** Az itt állomásozó nagykanizsai honvéd ezred századából az erdparancsnokság Schwarcz Jenő hadnagyot az ezred székhelyére ezredélemezési tisztii állásba rendelte vissza. Schwarcz Jenő hadnagy a fiumei társaságok kedvelt, rokonszenves tagja volt. Helyette Tauffer hadnagyot helyezték Fiuméba.

— **Olaszország vagonmegrendelése.**
Az olasz kormány megbizta az olasz államvasutak igazgatóságát, hogy a bel- és külföldön 390 mozdonyt, 270 személy-, 250 podgyász- és 10951 teherkocsit, összesen 140 millió lira költséggel rendeljen meg.

— **Sztrájk a „Dalmatia” hatóstársaságnál.** Spalatóból írják nekünk, hogy a „Dalmatia” hajóstársaság kapitányai, gépészei és fűtői sztrájkba léptek, mert a társaság nem akarta nekik megadni a szolgálati szabályzat reformját.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

Zágrábban minden csöndes.

A „Presse” főszerkesztője meghalt.

Öngyilkos urileány.

Eltélt banktisztviselő.

Az osztálysorsjáték huzása.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 16. A képviselőház mai ülését **Justh Gyula** elnök tíz órakor nyitotta meg.

Az ülés megnyitása után felolvassák az összeférhetetlenségi bizottság jelentését **Szentiványi Gábor** ügyében.

Moskovitz Iván a véderő bizottság jelentését terjeszté elő az ujoncjavaslatról.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy szükségesnek tartja a javaslat tárgyalását, hogy a képviselőház és a főrendiház még a delegáció összeülése előtt intézze el a törvényjavaslatot.

A Ház beleegeznek ebbe s így a javaslat már holnap napirendre kerül.

Bernáth István a cukorszűrtax javaslatot ismerteti és elfogadásra ajánlja. A Ház a javaslatot minden vita nélkül elfogadta.

Zágrábban minden csöndes.

ZÁGRÁB, jan. 16. Zágráb utcáin ma teljes csend uralkodik. A báni palota előtt rendőrökordon áll. Az új bán délelőtt 11 órakor fogadta a hatóság képviselőinek a tisztelgését. Elrendelték, hogy a kávéházakat és vendéglőket délután 6 órától kezdve zárva tartassák.

A „Presse” főszerkesztője meghalt.

BÉCS, jan. 16. **Bacher** Ede, a „Neue Freie Presse” főszerkesztője ma reggel meghalt.

Öngyilkos urileány.

BUDAPEST, jan. 16. **Agulár** Olga, **Agulár** Ede cipőkereskedő leánya ma szülei lakásán agyonlőtte magát. Egy hátrahagyott levelében azt írja, hogy szereimi bánatában válik meg az élettől.

Eltélt banktisztviselő.

BUDAPEST, jan. 16. A budapesti büntető törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet **Várkonyai** József banktisztviselő ügyében, aki a Gaedicke bankban 8000 koronát sikkasztott. A törvényszék két évi fogházbüntetésre ítélte.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, jan. 16. Az osztálysorsjáték mai huzásán 10,000 koronát nyert a 26.147. számú sorsjegy.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben, **Vincenzo de Domini**-utca. — Az **Ivancich**-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyfőnökségben, **Piazza Elisabetta**. — **Capudi** Romualdo likőrüzletében, **Deák** Corso. — **Trbojević** G. papirkereskedésében **Via del Molo**. **Barbis** Giov. trafikban, **Via Adamich** és kiadóhivatalunkban.

Felelős szerkesztő: **Korcsmáros** Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: **Murai** Jenő.

A hölgyközönséghez!

Vár. szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **Via Andrassy 30. sz.** alatt levő **Bagári** és **Lukács**-féle női szabó üzletet átvettem. Minden igénynek megfelelő angol valamint francia női ruhát jól, gyorsan és a legszolidabb árak mellett készítek.

Kegyes pártfogást kérve divattermem iránt maradok

mely tisztelettel **VERMES E.**

Via Andrassy 30. félemelet.

Tanuló leány.

ki a magyar és német nyelvet bírja, azonnal felvétetik a **Bagári** és **Lukács**-féle női szabó üzletben **Via Andrassy 30.**

Új műfestészeti-, vegytisztító- és mosó-intézet. Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Moulini és Richtmann fölé ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, úgymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztvűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint bútorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czélból mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítok. Levelező-lap elégséges **A n. é. közönség pártfogásai kéri**

Brott Lajos műfestő

Magyarul-németül beszélő

és író tisztességes nős magyar ember keres bármilyen foglalkozást mint irodaszolgá, szállodai, kávéházi vagy vendéglői alkalmazott stb. Czim: **Uzsák** János **Vicolo della Germania 2. sz. V. em.**

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készíti

FRISCH LEO

az **Adamich**-tér sarkán **Via Lido 2. ll. em. (Rinaldi-ház)**

naponta a. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombirozás. Aranykoronák; szájp. d. s. nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucsuk- és smaltol-fogsorok.

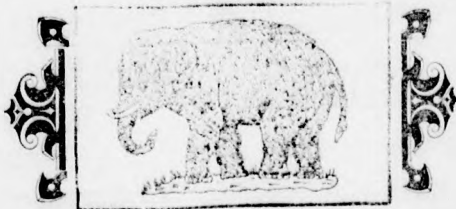
Katonatisztek, állami és vasúti tisztviselők jelentékeny mérsékletben részesülnek.

Fiumei első magyar vízshántoló- és vízskeményítőgyár részv.-társaság

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
tábláskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik

ELSŐ FIUMEI

RUHA-SZANATORIUM

Corso prolungato (az **Eden** kávéház mellett)

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendszerben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér **Schönberg** H. férjiszabó.

Vigyázat a védjegyre. **Grand Prix** Vigyázat a védjegyre.

Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herzel, Dr. Kéty, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer, Dr. Liebmann, budapesti egyetemi tanárok, Dr. Glax tanár, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti abbaziai, Dr. Ebers, Dr. Coitelli, cirkevencai, Dr. Giordano, Dr. Velo velencei és sok más jeles orvosi kapacitás a

SZENT ISTVÁN védjegyű
Dupla malátasört

a kőbányai Polgári serfőző r. t. gyártmányát ajánlják, melynek kiváló gyógy- és lidító hatása följelölhatatlan.

a „**GOLIÁT**” malátasör
10 fillérrel olcsóbb.

Árusítják Fiumében:

Agonin Francesco via Gioita, Angelini Giuseppe Fiumara, Bach Milan via Giuseppe, Cartesio Nicolò via Govrino, Gambriani Bufet via Lido, Grünfeld Buffer Corsia Deste, Moravec Carlo Corso, Pasticceria Salamon Corso, Schitar Giovanni Piazza Zichy, Stochel Giovanni via Alessandrina, Tones Valentino Corso, Unione Comestibili e Coloniali via del Pio, Máv. fogyasztási szövetkezet Funtó Franco.

A
„**De la Ville**”
kávéházban
ma és minden este
BARCA JENŐ
jeles kaposvári cigány zenekara
hangversenyez.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terme az adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejárati női
fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 ko r.

VARIETE INTERNAZIONALE
Estőnként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 2. Kezdeté 9 órakor.

Huzás már 1908. február
5-én.

Évente 3 huzás 600.000,
300.000 stb. koronás főnyere-
ményekkel.

Rendkívüli ajánlat!

300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson
a „Haza”-sorsjegyekkel, melyeket a

Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya

csak rövid ideig

25 havi 5 koronás

darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba.
Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június
és október 5-én van újabb huzásuk

300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb
a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával
olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, te-
hát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A leg-
kisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyer-
nie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha
valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a
tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40
koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos
az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!

Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, melytől tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.

Minden sorsjegyügyben bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanácsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a

Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
Sorsjegyzosztálya.

Legjobb
tőkebefektetés.

Legjobb takarékosági
alkalom.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegyet sem mulja felüli ennek a sorsjegynek játéktervezetét.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

Magyar mézáros!

Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mézárszéket
nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglősi kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vendéglősöknek árkedvezmény!

Házhoz szállítás kívánatral!

Magyar
Céj.

Wellmann Testvérek

Ragy
választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányu losonci

Berndorfi nickeledények.

Excelsior zománczedények.

A BREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRÁKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan
raktáron van kivélti és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 lit.-es hordókban és 20 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csomagolóüzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupaik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart
mentén, a mólótól 2 peccnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kong-
resszus által.

Eredeti magyar és német fajborok va-
lamint Müncheni és- Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan
alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2^{1/2} lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és meghívott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattoia.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaedényekben stb

BRISTOL PENZIÓ

és

RIVIERA PENZIÓ

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szén
kertekkel. Szobák tengeri kilátással.
Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.
— Minden szükséges kényelem. —

PROSPÉKTUS.

Vas- és érczárú-üzlet

Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek

konyhaedényekben.

Cineamatograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZAM.

A legszebb és legtekintélyesebb ve-
tési szerkezettel.

Villanyosan szíjkezeléssel s kényel-
mes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/5-6-ól
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

FABBRIO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű
késárkban és mindenemű vágószerszám-
számban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett
műhely.

NYOMTATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME